

ELS DESPROPÒZITS DE LA DESPESA MILITAR

Anàlisi del pressupost de defensa
d'Espanya de 2017

Autoria: Pere Ortega · Xavier Bohigas · Xavier Mojal

RESUM EXECUTIU

Cada any, el **Centre Delàs d'Estudis per la Pau** analitza el pressupost de Defensa de l'Estat espanyol. Aquest any 2017, el pressupost del Ministeri de Defensa, després de deu anys de contínua disminució als seus crèdits, augmenta un 32% respecte l'any 2016. Aquest augment colossal és conseqüència de les argücies pressupostàries que el ministre d'Hisenda, Cristóbal Montoro, ha anat aplicant a aquest Ministeri per a amagar la despesa militar real a l'opinió pública. En concret, el Ministeri d'Hisenda, d'acord amb el de Defensa, des de l'any 2012 va decidir no incloure el pagament dels Programes Especials d'Armaments (PEA) al pressupost, per a després, durant l'exercici, recórrer a l'aprovació al Consell de Ministres d'un crèdit extraordinari per a fer front als pagaments d'aquells PEA. D'aquesta manera es duia a terme un engany, aparentment el pressupost de Defensa disminuïa quan en realitat augmentava, com es constatava més tard a la liquidació del pressupost en finalitzar l'any, i que en el transcurs d'aquells anys va augmentar en més de 2.000 milions anuals. Sense la inclusió del pagament de 1.824,47 M€ dels PEA aquest any 2017, el pressupost de Defensa augmentaria un 0,6%.

Però la incorporació dels pagaments dels PEA no acaba amb l'ocultació de les despeses en defensa, ja que existeix una altra partida, la de les missions militars a l'exterior, a la que s'assigna un crèdit de 14,3 milions cada any, quan en realitat gasta al voltant de 1.000 milions, que són aportats des d'un fons de contingència, situat al programa "Imprevistos i funcions classificades" d'Altres Ministeris. Per a enguany, el Secretari de Defensa Agustín Conde Bajén, a la Comissió de Defensa del 26/04/2017 del Congrés de Diputats, va anunciar que la despesa prevista de les missions a l'exterior seria de 1.062,5 milions, amb la qual cosa l'augment a finals d'aquest any no serà d'un 32%, sinó com a mínim d'un 45%.

Les partides que segons el nostre criteri s'han d'incloure com a despesa militar són: la seguretat social dels militars (classes passives); la mútua

militar; els crèdits en R+D per a l'adquisició d'armes (Ministeri d'Indústria); la Guardia Civil pel seu caràcter militar (Ministeri de l'Interior); el CNI, dirigit per un general i on un 50% dels seus membres són militars; el servei del deute públic, és a dir, els interessos, que s'han d'imputar en la part proporcional a la despesa militar, sobretot tenint en compte el percentatge tan alt (un 20% el 2017), que les inversions en defensa representen al pressupost de Defensa. També la diferència entre la despesa inicialment aprovada als Pressupostos Generals de l'Estat (PGE) i allò realment executat al final de l'exercici i que depèn l'any supera els mil milions d'euros. El 2016, per exemple, la diferència va ser d'un 16%. A més, enguany, per primer cop, hem inclòs com a despesa militar les "pensions de guerra" abonades a les persones víctimes de la Guerra Civil espanyola del 1936 al 1939, ja siguin supervivents que hagin patit minusvalideses o els seus familiars que les perceben com a subsidi.

Aleshores la despesa militar espanyola ascendeix a 18.776 milions d'euros, una quantitat que representa 51,4 milions diaris de despesa militar a la que cada ciutadà contribueix amb 404 euros a l'any de la seva renda. Una despesa molt per sobre de l'1% del PIB que indica la ministra de Defensa, María Dolores De Cospedal, ja que eleva el crèdit en defensa d'Espanya fins el 1,64% del PIB i ens acostava al 2% que reclamen insistentment des de la Casa Blanca als seus socis de l'OTAN.

A l'apartat dedicat a analitzar la R+D militar, queda demostrada la discriminació que existeix entre els recursos assignats a R+D civil respecte la R+D militar. És així quan les obligacions compromeses a R+D militar al final de l'any s'acosten al 100% dels crèdits pressu-

postats. Alhora, les obligacions concretes en R+D civil queden molt per sota de les pressupostades i s'executen en un 60% el 2015. A això se li afegeix que la R+D en general està dividida en ajudes a fons perdut i en crèdits retornables, i que aquest any 2017, l'apartat de crèdits retornables representa un 60% del total de recursos dedicats a R+D. Aleshores, els recursos en R+D civil tindran un grau de compliment molt menor que els de R+D militar, doncs aquests es concedeixen en la seva totalitat i es beneficien del mecanisme establert als PEA de no retorn dels crèdits fins que no s'entreguin les armes.

Un pressupost que aquest any 2017, continua amb la tònica d'anys anteriors d'aplicar forts ajustaments a la majoria dels ministeris. En total s'ha dut a terme una reducció de 14.250 milions respecte l'any anterior, amb un creixement pràcticament nul de tota la despesa no financera, que augmenta un paupèrrim 1,3% respecte l'any passat. Mentrestant, es prioritza el pagament en armaments de nul·la necessitat social que només beneficia a les empreses militars. Quan, per altra banda, el creixement del PIB el 2016 va ser d'un 3,2% i per a l'any 2017 es pronostica entre un 2,5% i un 3% d'augment. És a dir, que segons els pronòstics del Govern, estem sortint de la crisi i per contra es presenta un pressupost molt regressiu en l'aspecte social. Mentrestant, en l'àmbit militar, apareixen nous programes d'armes, ja anunciats, no aprovats pel Govern, però amb crèdits pressupostaris consignats, 86,2 milions el 2016 i 69,5 el 2017. Es tracta dels blindats Piraña 8x8 d'un cost previst de 1.600 M€, una nova Fragata F-110, 800 M€ i quatre avions UAV Reaper per un valor de 160 M€. És a dir, que els PEA continuen augmentant en nombre, en costos i en conseqüència, també ho fa el deute.

Amb el suport de:

